

Hanky tanár úr és a kísértet

(novella)

A tény, hogy annak idején néhány napilap eltúlozva számolt be az esetről, az nagyobbára az Amerikai Kis Tudós Lexikonnak köszönhető, mely rólunk, magyarokról mindössze annyit tud, hogy valami harcias, vérengző néptörzs vagyunk valahol Kelet-Európa Balkán-Ázsia nevű sivatagában, ahol ma is nomádkodásból élünk, s részletfizetéses refrigerator helyett nyereg alatt raktároljuk a húst, miközben paprikásunkat harciasan lóbálva fejünk fölött „jaj, anyám” csatakiáltásunkat hallatva nyargalunk „ló” elnevezésű, négycilinderes ódivatú járműveinken. Nem csoda hát, hogy ennek az egyoldalú tudásnak a hatása alatt az újságírók kissé eltúlozták Hanky tanár úr szerepét ebben a történetben, s odáig mentek, hogy nem csupán a vészfék meghúzását tulajdonították a „harcias magyar indiánnak”, akiben „felbuzdult őseinek verekedni vágyó vére”, de egyenesen azt állították, hogy a „békaevő magyar, aki hazai szokás szerint elevenen hordozta zsebében a vacsoráját (mivel világtól elmaradt hona nem rendelkezik még General Electric hűtőszekrényekkel, amiket ma még ön is megvásárolhat heti egy dollárért Brown és Társnál, ha siet), ez a békés magyar törzsének szokása szerint harminc méteres halálugrással vetette magát alá a kísértetre, ezzel mentve meg a Dead Man’s Run-i polgárokat a reájok nehezedő szörnyű csapástól”.

A tanár úr felhatalmazott arra, hogy bejelentsem: mindez határozottan túlzás. Az igazság az, hogy amint később kiderült, a vészféket nem is a tanár úr húzta meg. Annál kevésbé is tehette volna ezt, mert hiszen békésen szunnyadt az elsötétített vasúti fülkében, ahol egy kis kövér idegen társaságában gyanútlanul utazott New Yorkból Pennsylvánián át első amerikai munkahelye felé. Az útitárs is aludt, s mindketten arra riadtak föl hirtelen, hogy a vonat egy hatalmas zökkenéssel megállt, s ami csomag csak volt fent a csomagtartóban, az rettenetes dübörgéssel mind a nyakukba zuhant. A vonat állt. Valahol nők sikoltoztak, emberek kiabáltak, s míg a tanár úr álomittasan igyekezett kiszabadulni a csomagok alól, valahol mellette a padlón panaszosan megszólalt az útitárs.

– Uram, nem látja valahol a lábamat?

A tanár úr nagy nehezen fölült, amennyire a csomagoktól lehetett, kivette zsebéből a szemüvegét, megtörülte, gondosan föltette az orrára, és körülnézett az éjszakai lámpa sötétkék homályában.

– Fekete félcipő, barna zokni? – kérdezte.

– Igen, igen! Próbálok mozdítani, de nincs. Nem érzem a jelenlétét. Azt hiszem, elvesztettem a lábamat!

– Megvan a lába, uram – jelentett ki a tanár úr határozottan.

– Hol? – akarta tudni az útitárs.

– A hasamon. Rossz néven venné az úr, ha megkérném, hogy vegye el onnan?

– Mondtam már, hogy nem tudom mozdítani – szuszogta türelmetlenül az idegen –, azt hiszem, letörött rólam.

– Azonnal megvizsgálom – ajánlkozott a tanár úr jószívűen, és kievickélve a kofferek közül, kezébe vette az idegen lábát.

– Nincs eltörve – jelentette ki –, valószínűleg csak elzsibbadt az ütéstől, amikor ez a láda itt ráesett. Várjon, hadd vegyem le...

Az említett láda váratlanul csipogni kezdett. S ugyanakkor felharsant odakint a kalauz hangja.

– Nyugalom, kérem nyugalom! Mindössze a vészféket húzta meg valaki! Nyugalom! Azonnal tovább megyünk!

A tanár úrnak sikerült legurítania a lábát az útitárs lábáról, viszont a lábában a csipogás megélénkült.

– Megijedtek a csirkéi – mondta a tanár úr –, úgy látom, a föld is meglazult kissé...

Az idegen szempillantás alatt meglepedezett a lábáról. Ijedten ült föl.

– Mi van a földellel? – kérdezte, és kurta karjaival idétlenül kezdett kapkodni a láda felé, de nem érte el. A láda erősen mozgott és csipogott a homályban.

– Félek, elszabadultak a csirkéi – vélekedett a tanár úr, s feltápáskodott, hogy megkeresse a villanykapcsolót. Az idegen fölnyögött a földön.

– Nem csirke van benne, hanem kígyó. Gyűjtsön világosságot, az istenért!

A kapcsoló kattant, s a villany kigyúlt, azonban késő volt, valami vastag és fekete s kis kövér, még mindig félig a poggyászok alatt, kétségbeesetten kapkodott feléje. A tanár úr szempillantás alatt fent volt az ülésen. Két kezével megmarkolta a poggyásztartót, s fölhúzta magát.

– Habakuk! – kiáltotta ijedten onnan fentről. – Hol vagy, Habakuk?

– Krrrokk! – szólalt meg egy öblös vízbékahang az ülés alatt. De akkor már ott tűnt el a nagy fekete kígyó eleje is.

– Fogja meg a kígyóját! Fogja meg! – ordította a tanár úr fent a csomagtartóban. – Ha megeszi a békámat, magát is utána küldöm hashajtónak! Fogja már meg azt a dögöt!

– Kicsúszott a markomból! – lihegte a kövér a földön –, ne kiabáljon, az istenért, csak idegesíti azzal!

De Habakuk akkor már ott szökdösött eszeveszett igyekezettel a kijárat felé, s a kígyó mindenütt mögötte. Pillanat alatt eltűntek a nyitott ajtóban.

– Jónás! Gyere vissza, Jónás! – könyörgött a kövér négykézláb. – Jaj minek is hozta ide azt az átkozott békát, most elcsalja az én Jónásomat, ki tudja hova!

– Jónás vagy nem Jónás – mordult föl a tanár úr veszedelmesen, leugorva a csomagtartóból –, pástétommá taposom azt a dögöt, ha Habakuknak baja lesz!

Azzal már rontott is utánuk. A kövér alig győzte követni. Kint a folyosó tele volt álmukból fölvert emberekkel, s a béka meg a kígyó úgy siklottak keresztül a lábak útvesztőjén, mint a villámlás. Egy asszony hisztérikusan fölsikoltott.

– Kígyó! Segítség! Kígyó!

Az emberek rémülten kapkodták a lábukat.

– Fogják meg! Ne engedjék ki! – visította a kövér a tanár úr mögött, de már akkor kígyó is, béka is a kisuvadtak a nyitott kocsiajtóban szájátva bámuló kalauz mellett, s eltűntek a fekete éjszakában.

– What do you know? – elmélkedett a vasutas, de a következő pillanatban éppen csak hogy ideje volt félreugrani a tanár úr és a kis kövér útjából.

– Habakuk! Ide hozzám, Habakuk! – kiabálta a tanár úr leugorva a töltésre.

– Jónás! Jónás! – sipította mögötte a kövér, nagyot puffanva a leugrásnál. Ebben a pillanatban nagyot sípolt a mozdony, s a kocsisor zökkenve megmozdult.

– Beszállni, kérem! Indulunk! – harsogta a kalauz a lépcsőn.

– Habakuk! Megy a vonat! Viszi a csomagjainkat! – rikoltotta a tanár úr is kétségbeesetten. De csak a sötét éjszaka volt előtte, s mögötte a nyöszörgő idegen meg az egyre gyorsabban gördülő szerelvény.

– Nem hagyhatom itt – morogta Hanky Barnabás a fogai között makacsul és elszántan –, még ha kobra is az a maga Jónása, uram, kolbászt sütök belőle ma éjjel!

– Indigo csak, ártatlan Indigo – siránkozott a kövér –, senkinek sem árt szegényke, csak a patkányoknak. Eddig még soha nem bántott békát, soha! Csak patkányt, semmi egyebet kérem, csak patkányt. Azért tartom, kérem. Ő az én kenyérem. Én vagyok Ben Ambrozio a patkányúzó mester...

A vonat akkor már teljes sebességgel haladt, s egykettőre csak a vörös lámpa maradt meg belőle, egyre távolodva az is

– Hanky Barnabás vagyok – adta vissza a bemutatkozást a tanár úr, azzal benyúlt a zsebébe, s kihúzott onnan egy nagy fanyelű bicskát. Amikor hüvelykével megvizsgálta az élett, a lemenőben lévő nagy sárga hold bányádt fénye megcsillant a pengén.

– Minek az? – kérdezte aggódalmasan Ambrozio mester.

– Hogy felnyissam vele a kígyója hasát, s kivegyem belőle Habakukot – felelte a tanár úr félelmetes szelídséggel –, szerencsére a hullók elevenen nyelik le áldozataikat, s idő telik, míg a gyomorsavak megkezdik az emésztési folyamatot...

– Ó Jónás, Jónás, mit tettél...! – nyögött föl kétségbeesetten a kövér.

– Krrokk! – szólalt meg ebben a pillanatban egy ismerős hang a töltés alatti árokban.

– Habakuk! – rikkantotta el magát a tanár úr boldogan. – Ide gyere, nyavalyás!

Valami ploccsant odalent, aztán újra ploccsant.

– Víz van ebben az árokban – aggodalmaskodott Ambrozio mester –, gondolj, hogy Jónás megfulladt benne?

– Tőlem akár a cethal is lenyelhette – felelte a tanár úr, azzal leguggolva, gügyögni kezdett a sötét árok felé. – Ütyütyütyü... gyere ide, te bűdös...ütyütyütyü... te semmirevaló nyavalyás, akasztófárávaló, te, tyütyütyü...

– Indiánul beszél vele? – kíváncsiskodott a kövér –, én is tudok néhány szót. Tyü-tyem-kü. Meg te-ger-de. Egyik kislányt jelent a másik kisfiút.

– Én magyarul beszélek – utasította rendre a tanár úr.

– Oh...

– Krrokk – szólalt meg Habakuk a töltés tetején. Hangjára szapora csipogás felelt valahonnan a sötétből. A tanár úr gyorsan fölvette a földről a megrettent békát, Ambrozio mester pedig nagyot ugrott örömeiben.

– Jónás! Ide gyere, Jónáska!

De Jónáska újra csak csipogott valahol, s nem jött.

– Az árok túlsó partján van valahol – sóhajtott a kövér –, fél a víztől szegényke. Cüccüccü Jónáska, cüccüccü...

– Azt hittem az indigo a vízikígyók családjába tartozik – jegyezte meg a tanár úr szárazon.

– Azt állítják a tudósok – sóhajtotta Ambrozio mester –, de Jónás már fogságban született, s így ő nem tud erről. Érte kell menjek, látom.

Azzal elkezdett lemászni a töltésről. Hirtelen nyikkant egyet, s nagy csobbanással eltűnt az árok sötétjében.

– Baj van? – kérdezte a tanár úr.

Az árokból nyögés és cubukkolás hallatszott.

– Térdig ér csak. Remélem, nincsenek vadkígyók erre... – Hamarosan újra megjelent a holdfényben, ahogy hason mászva kapaszkodott föl az árok túlsó partján.

– Jónás! Cüccüccü... pikolo mio, pikolo mio... cüccüccüccü...

– Indiánul beszél? – kíváncsiskodott a tanár úr a töltésről.

– Olaszul – nyögte odaát a kövér méltósággal. – Cüccü pikolo, cüccü...ohohohoho, hát itt van a kis Jónáska... ohohoho...

Aztán csend lett.

– Megfogta a döögöt? – érdeklődött a tanár úr egy idő múlva.

– Jónáska itt van, Jónáska jó fiú megint, cüccü – gügyögte odaát a kövér.

A tanár úr zsebre tette Habakukot.

– Most mit csinálunk? – kérdezte. – A maga ostoba Jónáskája miatt ugyancsak itt rekedtünk. A vonat elment a csomagjainkkal...

– Legokosabb, ha maga is átjön ide – vágott közbe odaát a kövér.

– Miért?

– Mert először is a vasúti töltésen tartózkodni tilos. Másodszor pedig, azt hiszem, egy vonat jön megint...

Valóban jött egy vonat. Már hallani is lehetett a zaját valahol a dombok mögött. A tanár úr tehát zsebére szorította a kezét nehogy Habakukot újra elveszítse, gondosan eltette s szemüvegét is, azzal nekiiramodott az ároknak s nagyot ugrott. Bár hasra esett a túlsó parton, mindössze a cipője orra lett vizes.

– A békájától tanult ugrani? – kíváncsiskodott a kövér, irigyen.

– A tornatanáromtól tanultam negyvenöt évvel ezelőtt – felelte Hanky Barnabás föltápászkodva –, Varga Béni volt a neve...„Törni azt a bűdös testet, fiúk, törni azt a bűdös testet!” Ez volt a szavajárása.

– Nem hallottam róla – vallotta be sajnálkozva a kövér –, pedig szeretetreméltó úriember lehetett. Ön nem pennsylvaniai, ugyebár?

– Nem. Én transsylvaniai vagyok – felelte a tanár úr, és visszatette orrára a szemüveget.

A kövér sóhajtott.

– Délen még nem jártam – mondta szomorúan –, pedig egyre nyaggat a felesége: Benjámín, mikor viszel le Floridába? De hogy jussak én el oda, könyörgöm? Floridában nincs patkány, azt mondják, csak kígyó. De az asszonyok nem értik ezt...

A vonat akkor bújt elő dübörögve a domb mögül. Fényszórója végigpásztázta a domboldalt.

– Ott feljebb van az út – mondta hirtelen a patkányűző mester, s nyakába akasztotta a kétméteres kígyóját –, láttam a telefonpóznákat. Jöjjön, kapaszkodjunk föl oda gyorsan, amíg le nem megy a hold.

A nagy sárga tökfaj bizony kezdett már alábújni a gerinc mögé. Világánál alig sikerült csapást lelteni a domboldalt borító bozótban. Elöl törtetett Ambrozio mester, nyakában a kényeskedve csipogó nagy fekete kígyóval, mely szemlátomást nem kedvelte az ilyen kalandozásokat. Mögöttük, tanácsos távolságban lépegetett Hanky tanár úr a hosszú lávaival, Habakukkal a zsebében. Jó ideig haladtak már így, s úgy látszott, hogy el is érték a domb tetejét, amikor a kövér ott elöl hirtelen megtorpant, s akkorát visított, hogy majd leszakadt a csillagos égbolt.

– Iiiiiiiii!

Azzal két karját a magasba kapva megfordult, s hanyatt-homlok vetette magát visszafelé a hegyoldalra, majdnem leütve lábáról a meghökkenő Hankyt.

– Iiiii! Fusson! Fusson! – visította a kövér.

– Miért fussak? – kapta el az Ambrozio mester karját a tanár úr. – Mi a baj?

– Nem látta? – lihegte kétségbeesetten a patkányirtó. – Ott fent! Maga a halál! Csontvázkísértet! Ott ül egy nyitott sír szélén, s kezében tartja a saját fejét! Jaj, mamma mia, mamma mia...

– Kezében tartotta a saját fejét? – csodálkozott a tanár úr. – Uram, ezt már én is meg kell nézzem!

Azzal nagy bátran megindult fölfelé.

– Jaj, az Istenért, ne hagyjon magamra – siránkozott a kövér, minden porcikájában reszketve s kétségbeesetten kapaszkodva a nyakán csüngő kígyóba –, meghalok most, biztosan meghalok! Rettenetes látvány volt, uram, rettenetes! Jaj, ne menjen oda, ne menjen, jaj nekem, jaj...

A tanár úr néhány lépéssel fölért a dombra. A bozótban itt vége volt, s a lemenő hold sápadtan világított meg egy kis hepe-hupás, gyepes tisztást. Túl azon fehéren csillogott az országút. Kísértetnek, nyitott sírnek nyoma se látszott.

– Vigyázzon, uram, magával rántja a sírba! A kaszás halál az, biztosan a kaszás halál – siránkozott lent a bokrok között a kövér.

– Ugyan, ne tréfáljon már – szólt vissza bosszúsan a tanár úr –, nincsen itt semmi. Jöjjön, ott látom az utat.

– Én? – vinnyogott Ambrozio mester. – Nem megyek én oda egy millió dollárért sem! Hiszen a szememmel láttam...! Borzalmas volt, uram...!

– Ne gyerekeskedjék – szólt alá szigorúan a tanár úr –, minden művelt ember tudja, hogy kísértetek nincsenek. Fél perc múlva egyébként sötét lesz, s ha ön ott akar maradni egyedül, hát Isten áldja. Én kimegyek az útra.

Ez hatott. Ambrozio mester lassan és óvatosan fölmászott a bokrok szegélyéig és kilesett. – Ott láttam, uram, esküszöm... – nyöszörögte fogvacogva, és remegő kézzel előremutatott a holdfényes tisztás sarkába –, ott ült azon a helyen, és fejét a kezében tartotta...!

– Érzéki csalódás lehetett, Mister Ambrozio – mondta a tanár úr jóindulattal. – Ideges fantázia szüleménye, tudományos nyelven vízió.

– Csontváz volt, uram, nem vízió, esküszöm...!

– Túlfeszített idegrendszer hatására a fantázia olykor agysejtjeinkből képzeteket vetít szemünk belső recehártájára – magyarázta a tanár úr türelmesen. – Ezeknek a valóságban nem létező képeknek a tudatosítása az, amit vízióknak nevezünk.

– Uram, én csak annyit tudok, hogy ott ült a nyitott sír szélén, csupa csontváz, s a feje ott volt a kezében...

– Nyugodjék meg – vigasztalta Hanky –, hol lát ott sírt, nyitottat vagy mást? Na lássa! Jöjjön, itt az út!

Alig érték el az utat, a hold eltűnt a gerinc mögött, s egyszerre sötétség borult a vidékre. Csupán a csillagok szitáltak halvány párát.

– Merre megyünk most? – kérdezte a kövér még mindig vacogva.

– Erre – felelte a tanár úr –, a vonat is erre ment. Mindig előre, soha hátra – tette hozzá.

Lassan baktattak az úttesten, elől a tanár úr, mögötte Ambrozio mester a kígyóval. Néhány száz lépés után éles kanyarhoz értek. Az út itt lefelé fordult, s valahol hallani lehetett egy patakot. Aztán egyszerre csak egy hátborzongató, kísérteties hang üvöltött a közelben: – Uhuhuhuhuhuhu!

S még egyszer: Uhuhuhuhu!

– Hallja? – torpant meg a kövér, összekoccanó fogakkal.

– Bizonyára valami állat – felelte a tanár úr –, sakál vagy hiúz.

– Uram – kapta el a kabátja szárnyát Ambrozio mester, s belecsimpaszkodott, akár egy megszeppent gyerek –, itt nincsenek sakálok, sem hiúzek...!

– Akkor valami más – felelte a tanár úr türelmetlenül –, s ne jöjjön közel hozzám azzal a kígyóval, hallja?

– A kísértet... – hebegte a kövér.

– Szégyellje magát! – förmedt rá Hanky. – Jöjjön!

Alig haladtak néhány lépést, a sötétségben feltűnt egy híd. Meredek partok között egy patak zúgott. Még rá sem léptek a hídra, amikor a titokzatos hang újra vonyítani kezdett valahol a közelben.

– Uhuhuhuhuhuhuuuuuu! Uhuhuhuhuhuuuuuu!

– Hallja? – vacogott a kövér. – Mondtam magának, hogy kísértetek vannak itt! Átkozott hely ez, uram, s én egy tapodtat sem megyek tovább, amíg meg nem virrad...! Nem én!

– Uhuhuhuhuhuhuuuuuu! – vonyított a hang valahol előttük a sötétben.

– Mamma mia... mamma mia... mamma mia... – nyöszörögte Ambrozio mester, és leült az út szélére.

A vonyítás valóban kísérteties volt, s kisebb megszakításokkal ismétlődött újra és újra. A tanár úr tanácstalanul vakarta a fejét, s néhányszor megpróbálta lábra állítani az útítársát, de nem sikerült. Végül is a sötétben meglátott valami táblafélét az út szélén, alig néhány lépésre a fogvacogva guggoló Ambroziótól.

– Van egy gyufája?

– Minek az? – kérdezte a kövér.

– Nézzük meg, mi áll ezen a táblán. Talán megtudhatjuk belőle, hogy hol vagyunk.

Öngyújtó csettent, s a kövér remegő kezében kigyúlt egy kis fehér lángocská. Éppen elég, hogy didergő fénye megvilágítsa a táblán lévő nagy fekete betűket: „Dead Man’s Run.” Ez állt a táblán.. A kövér rámeredt, s ugyanebben a pillanatban felvonyított megint a hang, most már közelebb.

– Jaj nekem! – nyögött föl Ambrozio mester, s kiejtette kezéből az öngyújtót, mely nyomban kialudt, s a sötétség újra körülzárta őket. – Jaj... ments meg, Uram, a gonosztól, ments meg, Uram, a gonosztól...

Aztán hadarni kezdett nagy sebesen valami olasz imádságot, s összegüzsörödve az útszélén, fejére húzta az álmos kígyót. A tanár úr sóhajtvá ült le melléje.

– Sok tejet kell igyék, Mister – mondta sajnálkozva –, nem tudom, miféle állat nyomorog itt a közelben, de az bizonyos, hogy a hangja ugyancsak rossz hatással van az ön idegeire. Tej, tojás, sok zöldség s reggelenként hideg fürdő, ez a legjobb orvosság kísértetek ellen.

Aztán csak ült ő is, és várta, hogy teljék az éjszaka. Szerencsére már nem volt sok belőle. A különös üvöltés még felhangzott néhány alkalommal, hol közelebb, hol távolabb, s Ambrozio mester mindannyiszor nyögni és sóhajtozni kezdett a kígyója alatt, s a fogvacogását is hallani lehetett. Azonban hamarosan halványodni kezdett az ég alja, s az üvöltés abbamaradt. Lassú derengés terjedt, a dombok, fák körvonalai kibontakoztak rendre a sötétségből, fényüket veszítették a csillagok s egyenként kialudtak, mintha csak elfogyott volna az olaj belőlük. A világossággal Ambrozio mester bátorsága is rendre visszatért.

– Hideg van – mondta feltápáskodva a földről, s a kígyót kétszer is a nyaka köré csavarta.

– Akkor talán menjünk – jelentette ki a tanár úr –, talán most már nem fél a kísértetektől?
– Nappal nincsenek kísértetek, minden gyerek tudja ezt – felelte a kövér sértődötten. Szeme azonban ráesett a híd táblájára, s ettől megszelídült kissé.

– Dead Man’s Run – olvasta a patak nevét, és megborzongott belé –, micsoda elnevezés! Micsoda átkozott vidék!

Alig léptek néhányat, a tanár úr gyomra nagyot kordult.

– Reggeli nem ártana – mondta.

– Itt csak amishok vannak – felelte kövér.

– Ilyen ételről nem hallottam még – vallotta be a tanár úr.

– Hö – böffent Ambrozio mester –, az nem étel. Amish egy olyan ember, aki még ma is a dédnagyapja korában él, haragszik a gépekre, zöldséget eszik, és a házát pirosra festi.

– Miért?

– Valószínűleg, hogy könnyebben hazataláljon.

Alig mondta ki a szavakat, előtűnt az útkanyarodásnál egy nagy piros faház. Fent gunnyasztott a dombon, s körülötte kisebb gazdasági épületek tornyosultak, akárcsak kis vörös csirkék egy nagy vörös kotló körül.

– Itt egy amish – mutatott a kövér a házcsoportra.

– Talán reggelit csak adnak azért – vélte a tanár úr –, s azt is megtudhatjuk, hogy milyen messze van az állomás.

– Megpróbálhatjuk – hagyta rá Ambrozio mester –, de kijelentem, ha fűpástétomot adnak, azt én nem eszem meg.

Rátértek a dombra kanyargó hepehupás földútra. Pirosra festett kerítések osztották föl gondosan a domboldal lankáját szántóra, kaszálóra és legelőre. A szemközti oldalt erdő borította, lent meg meredek partok között ott kanyargott a patak.

– Szép vidék – ismerte el a tanár úr.

– Nappal – dűnnyögte aggodalmasan a kövér.

A gazdaság azonban szemmel láthatólag nem csupán gépekben, de még szivattyúban is szűkölködhetett, mivel amikor fölértek, az udvar közepén egy pátriárkaforma szakállas vénember régimódi kerek kúttal küszködött. Mikor meglátta őket, letette a vödört, és bizalmatlanul sandított feléjük.

– Jó reggelt, uram! – köszönt reá a tanár úr, illendőséggel.

– A gyalogjárót megáldja az Isten – felelte kimérten a pátriárka.

– Mi vonatról maradtunk volt ide – igazította helyre Hanky a tévedést, mire a szakállas rosszállólag csóválta meg a fejét.

– Ércből való sárkányokat épített vala a sátán, hogy elpusztítsa velök az embernek fiát – hirdette meg komoran.

A tanár úr ránézett Ambrozióra, Ambrozio mester pedig megvakarta a fejét, s a kígyót áttette egyik válláról a másikra. A kígyó ingatta a fejét és csipogott.

– Aki kígyóval jár egy csapáson, az Ádám sorsában osztozik – fenyegette meg az öreg csontos ujjával.

A tanár úr megigazította orrán a szemüveget, s megköszöri a torkát.

– Tiszteletre méltó uram – mondta –, akárcsak a Bibliában a fáradt vándorok, mi is egy kerty italért s egy falás ételért tértünk be ehhez a házhoz. Persze, mindenért megfizetünk illendő módon.

A pátriárka kegyesen megbólintotta szakállas fejét.

– Zörgessetek és megnyitvatik néktek – mondta ájtatosan, azzal a ház felé fordult, és elordította magát rekedt vénemberes hangon. – Némiás! Abdeás! Hózseás! Márta, Anna, Borbála!

Mintha csak tűzvészt kiáltott volna, úgy pattantak ki egyszerre az ajtók mindenfelé, és seregltek elő a házból, csúrból, istállóból a népek. Az öreg pedig körüljáratta rajtuk a szemét, mint a hadvezér a seregén, s kiadta a parancsot:

– E két vándornak reggelit adjatok az Úrnak nevében. Fejenként egy dollárért – tette hozzá okosan.

– Kívánságod parancs, tiszteletre méltó atyánk, Ézsaiás – felelték kórusban a nagy, csontos férfiak és a nagy, csontos asszonyok, és a legcsontosabbik közöttük, egy nagy szőke, álmos szemű, álmos arcú ember szelíden oldalba bökte a tanár urat.

– Erre testvérek! Az én nevem Nehémiás.

Azzal elindult előttük a ház felé.

– Áldás a belépőre! – szavalta Nehémiás, amikor a tornác küszöbéhez értek, majd Ambrozio felé fordult. – A háziállatokat kint szoktuk hagyni, testvér – s bütykös ujjával a kigyó felé bökött.

Ambrozio mester kivörösödött a sértéstől.

– Jónás nem háziállat! – utasította rendre a tudatlant. – Ő az én munkatársam! A híres patkányölő, patkányűző Jónás!

– Valóban? – álmélkodott Nehémiás. – Akkor talán rácsavarhatja arra a póznára ott, ahova a lovak kötőfékét szoktuk akasztani.

Felelet helyett a kövér leült a kőlépcsőre.

– Akkor én is kint maradok – mondta sértődötten.

– Aki az Úr útjait járja, annak minden hely egyformán jó – egyezett bele Nehémiás békességesen, s azzal betessékelte a tanár urat a házba.

Bent, a tágas és tiszta konyhában tej, vaj, zöldhagyma és friss házikenyér került a nehéz tölgyfaasztalra, s egy gondtelt ábrázatú asszony egy tányérral kivitt Ambrozióknak is, a küszöbre. Míg a tanár úr reggelizett, fél kezét ügyelve a zsebén tartotta egész idő alatt, nehogy Habakuk valamiképpen kijöhessen, s megzavarja a családi békét. Így is okozott egy kis gondot, mert háromszor is elszólta magát békanyelven a zsebén. Az amishok azonban, úgy látszik, egészséges bőföggésnek értelmezték a különös hangot, mert valahányszor Habakuk azt mondta a zsebén, hogy „Krokk”, a család kórusban felelte: – Kedves egészségére!

Ennek ellenére is sikerült azonban Hanky tanár úrnak beszédbe elegyedni az álmos és sóhajtozó családtagokkal, s rendre megtudta, hogy Nehémiás, Abdeás és Hőzseás az öreg Ézsaiás fiai, míg Anna, Márta és Borbála a fiúk feleségei. Fél tucatra való apróság is mászkált a konyhában, azokról azonban nem derült ki, hogy pontosan kiknek a gyermekei voltak.

Mikor a reggeli elfogyott, a tanár úr udvarias szavakkal megköszönte a szíves vendéglátást, letette az asztalra az egy dollárt, s míg a ház népe bibliai idézeteket hadart feleletül, elkezdte fogdosni a konyhaasztalon lévő legyeket, az apróságok nagy örömére.

– Legyet eszik a vendég! – kiabáltak. – Legyet eszik a vendég!

Bármennyire is készültek azonban a látványosságra, a vendég mégsem ette meg a legyeket, hanem amikor összefogott egy tucatavalót, akkor a háziak nagy megrökönyödésére kivett a zsebéből egy nagy vízibékát, s a legyeket egyenként benyomta a szájába.

– Úgy – mondta, amikor végzett ezzel –, most aztán hallgass egy darabig!

– Milyen nyelven ért a békája? – kérdezte meg Nehémiás, tisztelettel.

– Magyarul – felelte a tanár úr, és zsebre tette Habakukot.

– Az Úr hatalma végtelen – felelte fejcsóválva az ember.

Amikor ezzel is végzett, és kiment a tornácra, Ambrozio mester nem volt a küszöbön többé, hanem ott hadonászott izgatottan a csűr sarkánál, s előtte ott állt Ézsaiás egy vasvillára támaszkodva, soványan, szakállasan és méltóságteljesen.

– Uram, húsz dollárnál olcsóbban senki sem csinálja meg! – ágált a kövér. – Hiszen itt a patkányok ezreiről van szó! Csak amit egy megrágnak itt a maga épületeiben, az többet ér húsz dollárnál!

– Az Úr pedig megteremté az állatokat – felelte méltósággal a pátriárka –, s látá, hogy minden nagyon jó. Ha pedig az Úrnak jó volt a patkány, hogyan merészelnék én, a gyarító ember, másképpen ítélni?

Ambrozio mester kétségbeesetten kapkodott a fejéhez.

– Uram, ez örülség! Önök nem akarnak autóbilt, rendben van! Önök nem akarnak villanyt, benzinmotort, mosógépet, televíziót, gázkályhát... rendben van! De hát a patkányok! Csak nem akarja tenyészteni őket? Hiszen a fejét is lerágnák a nyakáról!

– Az Úrnak mindenkire gondja vagyon – felelte az öreg méltósággal, azzal otthagya Ambrozio mestert a csűr sarkánál.

– Bolond, tisztára bolond – kesergett a kövér –, én, a híres patkányúzó mester, a nagy Ambrozio felajánlom neki, hogy elújom az összes patkányokat innen rongyos húsz dollárért, érte? Húsz dollárért! S még csak szóba sem áll velem! Ingyen akarja, teljesen ingyen!

– Hát ne úzze el a patkányait! – vonta meg a vállát a tanár úr.

Ambrozio mester nagyot sóhajtott.

– Késő.

– Mi késő?

– Jónás meglátott egy patkányt, s itt hagyott.

Csak akkor vette észre a tanár úr, hogy a kígyó hiányzott az ember nyakából.

– Nem tudja megfogni? – kérdezte részvétellel.

– Jónást? Maga, uram, nem ismeri Jónást. Ő a leglelkiismeretesebb patkányölő ezen a földön. Amíg csak egyetlenegy élő patkány van ezekben az épületekben, addig nem látom viszont.

Talán egy hétig is itt kell üljek, s még húsz dollárt is sajnál tőlem ez a vén fősvény...!

A helyzet reménytelennek látszott, s a tanár úr már azon volt, hogy búcsút vesz a póruł járt mestertől, s egyedül folytatja az utat, amikor Nehémiás egyszerre csak odalépett melléjük, és suttogva megkérdezte:

– Jól hallottam, testvér, hogy ön patkányúzással foglalkozik?

Ambrozio mester kidülleszté a pocakját.

– Én vagyok a világhíres Ambrozio Benjámin, a patkányúzás nagymestere! Szégyen és gyalázat...

– Kísértetet is tud úzni az úr? – vágott közbe Nehémiás izgatottan.

A kövérbe belefagyott a szó.

– Mi...? Mit...? – hebegte. – Hol a kísértet...?

– Itt nálunk, majdnem minden éjszaka – suttogta fojtott hangon az ember –, többnyire ott ül a kút kávján, s kezében tartja a fejét...

– Mamma mia... – dadogta Ambrozio mester, s nekidőlt a csúr falának.

– Máskor meg üvölt – folytatta Nehémiás –, egész éjszaka ébren tart bennünket, s az asszonyok már azzal fenyegetőznek, hogy itt hagynak, ha nem adjuk el a helyet, s nem költözünk máshova...

– Mamma mia – nyögte a kövér halálsápadtan –, üvölt! Mondtam én, látja...

De a tanár úr nem várta meg, amíg kiderül, hogy mit mondott, hanem gyorsan előrelépett, megérintette kezével Nehémiás vállát.

– Bocsánat, uram – mondta –, a barátom itt csak patkányokat úz. A kísértetűző én vagyok.

– Igazán? – örvendett meg az ember –, s darabonként mennyiért úzi?

– Az attól függ... – óvatoskodott a tanár úr.

– Uram – mondta hirtelen Nehémiás –, mi fizetünk önnek száz dollárt, ha megszabadít ettől a kísértettől!

– Áll a vásár! – felelte Hanky –, azonban tudnom kell a részleteket is.

A részleteket aztán megadták a házban az asszonyok. Összesereglettek mind a konyhába, Nehémiás, Abdeás, Hózséás és a feleségeik, s Hózséás az ablaknál őrködött, nehogy meglephesse őket Ézsaiás atya, mert neki nem volt szabad tudnia a száz dollárról.

A Dead Man's Run onnan kapta a nevét, mesélték fojtott hangon az asszonyok, hogy annak idején, valami nyolcvan évvel ezelőtt egy holt embert találtak ott lent a patakban. Az embernek baltával vágták volt le a fejét, s hát bizony, akik megtalálták, nem csináltak sok teketóriát miatta, hanem egyszerűen elásták valahol a parton. Pap nélkül persze, mert akkoriban még csak lovas papok jártak arrafelé, évente egyszer. Hogy mondtak-e imát fölötte, vagy nem, azt sem lehet ma már tudni, mondták az asszonyok, de elég az hozzá, hogy a holt ember békességben feküdt ott jó nyolcvan évig, és nem háborgatott senkit. Most azonban egyszerre csak felkelt sírjából, jó két hónapja annak, s azóta minden éjszaka megjelenik. Amikor holdvilág van, akkor kiül oda a kút kávjára az udvar közepén, hol fölteszi, hol leveszi a fejét, s olyan csúnyán üvölt hozzá, hogy az embert kirázza tőle a hideg. Hold nélküli sötét éjszakákon meg az üvöltését lehet hallani.

Próbálták már megkeresni a sírját, mondták az asszonyok, hogy elvihessék onnan rendes, megszentelt temetőbe, mert talán ez a baja neki, de nem lehet meglelni a sírt sehol. Próbáltak

már mindenfélét, de más nem marad hátra, mint eladni a helyet, s elköltözni másfelé, mert hiszen ezt nem lehet kibírni. Miként aludhassék az ember, amikor egy csontváz minden éjszaka ott labdázik a fejével a kútnál, s úgy üvölt, hogy hallani se jó. Bár lenne már vevő a helyre, azonban keveset ígér ő is a kísértet miatt, s Ézsaiás atya meg hallani sem akar az eladásról. Márpedig ha nem történik valami hamarosan, mondták az asszonyok, ők bizony gyermekeikkel együtt fölkerelkednek, s itt hagyják a férfiakat magukban a kísértetükkel.

Ambrozio mester egész idő alatta ott ült a konyha sarkában magába roskadva, zöldséggel arccal, s időnként hangosan felnyögött: – Ugye mondtam...? Ugye mondtam...?

A tanácskozásnak az vetett véget, hogy Hózsaiás hirtelen elugrott az ablaktól.

– Jön az öreg! – suttogta ijedten. S a következő pillanatban már felcsillant vén Ézsaiás hangja az udvaron.

– Hol vagytok, restek? Mit lopjátok az Úrnak szent napját? Avagy konkolyt vetettem én megboldogult anyátok méhébe búza helyett? Nehémiás! Akaszd a lovakat az eke elé! Abdeás, Hózsaiás, ti a másik fogattal az erdőbe mentek fáért! Ti pedig, gyarló asszonyi állatok, eridjetekek krumplit kapálni! Mozogjatok, restek, mielőtt kiönti rátok haragját a Seregeknek Ura!

Úgy ugrott szét a család, mint fűrcsapat, amikor héja csap közéjük. Csupán az asszonyok zsörtölődtek egy keveset, hogy így-úgy, alvás nélkül nem dolgozhat az ember, de azok is csak félhangosan kezelték a bátorságukat, s igyekeztek ki kapálni a krumpliföldre.

A pátriárka zord szemekkel pillantott a vendégekre.

– Még mindég itt vannak ezek? – morogta. – Kifizették az egy tallérokat?

– Igen, tiszteletre méltó atyánk – felelte a legidősebb menyecske –, a pénzt betettem a fiókba.

– Akkor az Úr áldása legyen a távozóval! – bólintott kegyesen az öreg, s már indult volna be a házba aludni, azonban a tanár úr elállta az útját.

– Mister Ézsaiás, maga igazságszerető ember, ugyebár?

Az öreg bizalmatlanul pislogott.

– Én a Teremtés Urának igazságát szolgálom – jelentette ki.

– Az Úr megfizet azoknak, kik szőlőjét művelik – tért át a tanár úr is a bibliai nyelvre.

A pátriárka még szaporábban pislogott.

– A munkát én is megfizetem – morogta bizalmatlanul.

– S a patkányirtást nem?

– Azt nem.

– Miért nem?

– Mert a patkány is az én Uramnak csodálatosságát dicsőíti, s csak Őneki vagyon jussa ahhoz, hogy ítéljen elevenek és holtak fölött – felelte Ézsaiás apó zordul.

A tanár úr sóhajtva levette a szemüvegét, és megtörülte.

– Ézsaiás úr – mondta szomorúan –, ön megérdemelné, hogy a mennyekbe jusson, de sajnos csak a pokolba kerülhet.

– Miért? – ijedt meg a szent ember.

– Mert felebarátja kárát akarja – felelte szigorúan Hanky –, ez az ember itt abból él, hogy patkányokat űz...

– Én nem kértem meg, hogy űzze... – mentegetőzött az öreg.

– De tudja azt, hogy a kígyója megszökött, és addig nem foghatja el, míg el nem űzött innen minden patkányt.

– Aki kígyóval szövetkezik, Ádám sorsára jut – nyerte vissz Ézsaiás az egyensúlyát.

– De Ádám is evett!

– Igen, de megdolgozott érte!

– Ambrozio dolgozik.

– Ő nem, csak a kígyója – rázta meg a fejét makacsul az öreg.

A tanár úr sóhajtott.

– Mit tegyen hát?

– Takarítsa ki az istállót és seperje föl a csúrt, akkor ő is kap enni – mondta kegyetlenül a szakállas –, a dologtalanság bűnös hajlamokat szül az emberi lélekben.

Azzal belépett a házba, s becsapta maga mögött az ajtót. A tanár úr ránézett Ambrozio mesterre.

– Idáig jutottunk csak – mondta. A kövér elképedve emelte égnek kurta karjait.

– Istállót takarítsak? Én? Ambrozio Benjámín, a patkányúzás mestere? Felháborító! Uram, azt sem tudnám, hogyan kezdjek neki.

– Jöjjön, próbáljuk meg – javasolt a tanár úr –, hátha közben a maga Jónását is elcsípjük valahol, két patkány között.

– Nincs értelme, uram – nyögte a kövér, lógó fejjel baktatva a tanár úr mögött az istálló felé –, Jónás nem jön elő. Nem látom soha többé szegény Jónásomat. Mert én nem maradok itt, kérem. Én nem. Ahol csontvázemberek dobálóznak saját fejeikkel a kutak szélén. Nem, uram, én ezt nem bírom ki.

– Ne feledje, hogy leszerződünk száz dollárért – emlékeztette a tanár úr. A kövér megtorpant, és úgy meredt rá, mintha akkor látta volna először.

– Csak nem akarja azt mondani, hogy...?

– De igen – bólintott a tanár úr mosolyogva –, a kutak szélén csücsülő kísértetek, különösen ha a fejeikkel labdáznak, hogy a maga nyelvén fejezzem ki magam: legkedveltebb hobbijaim közé számítanak.

– Szent Kolombus Kristóf! – nyögött föl a kövér elképedve. – Magának elment az esze!

– Csontvázaknak múzeumban a helyük, vagy a föld alatt – jelentette ki Hanky Barnabás –, az olyan csontvázak pedig, melyeknek még megvannak a hangszálaik, és üvölteni tudnak vele, a természeti ritkaságok közé tartoznak.

Ambrozio mester csak állt és rázta a fejét.

– Száz dollárért – sóhajtotta –, száz rongyos dollárért! Uram, ha egy milliót kínálnának nekem...!

– Nem kínálja senki – szakította félbe a tanár úr –, azonban a szakállas próféta onnan les minket az ablakból, így hát jobb lesz, ha eltűnünk az istállóban, különben nem kapunk enni délben.

Az evés körül azonban nem volt baj, mert az öreg áthorkolta a napot bent a házban. Az istállóseprést is elvégezték Hózséás meg a testvére, s Ambrozio mester kedvére leshette a maga Jónáskáját, mely azonban nem mutatkozott sehol, hiába gügyögte a legcsábítóbb cüccüket különböző patkánylyukakba. Mindössze a patkányok szaladgáltak nyugtalanul összevissza, amit Ambrozio mester szomorú fejbólogatással figyelt, mint megszokott jelét annak, hogy Jónáska munkában van.

A délebéd is zavartalanul múlt el, Ézsaiásnak csupán a horkolását lehetett hallani a belső szobából. Délután azonban váratlanul megjelent, s ott lelte vendégeit elnyújtózva a szénában.

– Elmennek? – kérdezte reménykedve.

– Nem megyünk – felelte a tanár úr.

– Hát mit csinálnak? – akarta a pátriárka tudni.

– Pihenünk.

A szakállas megütközött ezen.

– Ha nem dolgoznak, nem lesz vacsora! – fenyegetődött.

– Annyi baj legyen – felelte a tanár úr szelíden –, leölünk egy malacot, s megsütjük. Hallott már a tordai bőrs pecsenyéről?

De a pátriárka valószínűleg nem hallott még ilyesmiről, mert valósággal belekékült a szent haragba, s csontos mutatóját fenyegetőleg rázta meg feléjük.

– Ne lopj, mondja a tízparancsolat!

– Szeresd a felebarátodat, mint önmagadat – adta vissza a tanár úr az idézetet, amitől az öreg nyilván megsértődhetett, mert úgy elment, hogy színét sem látták jó darabig.

Vége felé járt már a délután, amikor gépkocsi jött zakatolva a dombon, s egyenest az udvar közepén állt meg. Egy vörös hajú, hegyes orrú fickó mászott elő nagy lustán a kocsiból, de alig ért földet a lába, már csapódott is ki a nagy vörös ház ajtaja, s omlott ki rajta a szakállas, ökleit rázva szent felgerjedésében.

– Távozz tőlem, sátán! – bömbölte az öreg –, az Úrnak mennyköves ostora sújtson le reád, gyalázatos istenkáromló, te, ki a pokolnak masináját mered idehozni egy istenfélő család udvarára! Takarodj vele a pokolba!

– Na, na, na spóroljunk a gózzal, öregúr – vigyorgott a hegyes orrú –, azért jöttem, hogy megvegyem ezt a rossz birtokot. Húszezret adok érte, ennyit is csak azért, mert hát szomszédos az enyémmel. Egyébként a kutyának se kellene. Húszezret, egy fillérrel sem többet!

– Nem eladó – mordult föl Ézsaiás –, pokolmasinás embernek meg éppen nem.

– Holnap már csak tízezret adok érte, vigyázzon! – fenyegetődött a jövevény. – Mindenki tudja, miféle átokverte kísérteties hely ez itt, más még ennyit sem ad!

– Ha az Úr velem, kicsoda ellenem? – hördült föl remegő szakállal Ézsaiás, és felkapván egy heverő vasvillát, azzal rontott neki a gépkocsinak meg a gazdájának. De ezt a beszédet már a hegyes orrú is megértette, mert bevágta maga mögött a kocsiajtót, s úgy iramodott ki az udvarból, mint a gépesített nyúl. Mindössze a hátsó vörös lámpát törte be az utána hajított vasvilla.

A délután többi része zavartalanul telt el, mihelyt azonban a nap alábújt a nyugati dombosor mögé, s az este árnyéka aláhajolt a tanyára, azonnal érezni lehetett az egyre növekvő feszültséget. Az asszony nép összebújt a konyhában, s csak onnan lesett ki az udvarra, a férfiak pedig siettek a kinti munkával, s olykor óvatosan körülnéztek a sötétedő épületek között, mintha minden lépésnél attól féltek volna, hogy a farkára lépnek még valahol egy kísértetnek.

Lámpagyújtáskor aztán bezártak ajtót, ablakot, s többet ki sem mozdultak a házból. Szótlanul ették meg a vacsorát, s még az öreg is feltűnően csendes volt és békességes. Aztán elkezdtek zsoltárt énekelni.

– Maguk is énekeljenek – förmedt rá vendégeire az öreg.

Hanky tanár úr engedelmesen tátogatta a száját, de Ambrozio mester sértődötten szabadkozott.

– Én felekezeten kívüli vagyok, kérem. Ez egy szabad ország.

– Akkor menjen ki! – zördült rá az öreg szent haraggal. – Odakint még szabadabb, mint idebent!

– De kérem, kérem – sápadozott a kövér –, csak nem teszik meg velem ezt...? Csak nem küldenek oda ki? Hogy, hogy...

– Amúgy is ideje, hogy aludni térjünk odaát a szénapadláson – avatkozott bele a tanár úr a dologba, karon fogva Ambrozio mestert –, kaphatunk, kérem, pokrócot, párnát és... és két lepedőt?

– Lepedőt! – mordult föl rosszallással az öreg. – Elpuhult világ!

De azért az asszonyok odatették a lepedőket is a pokrócok mellé.

– Jó szerencsét... – súgta oda Nehémiás, amikor kinyitotta számukra az ajtót –, s az Úr oltalma kísérje útjukon! A száz dollárt már elő is készítettük... – tette hozzá biztatólag. De az ajtót azért gyorsan bezárta mögöttük megint.

– Mamma mia, mit csinálunk most? – nyöszörögte Ambrozio mester, amikor a zár kattant mögöttük, s ők ott álltak a sötét udvaron.

– Legelőször is ágyat vetünk magunknak a szénapadláson – felelte a tanár úr, és megindult csűr felé –, a többi aztán majd jön magától.

Ebben tökéletesen igaza is volt. Magától jött, és egészen váratlanul. Alig rendezkedtek el a szénában, egyszerre csak valami megzördült hátul a sötétben.

– Hallotta? – akadt meg a kövérben a lélegzet.

A következő pillanatban két tüzes szem meredt feléjük a szénapadlás mélyéről.

– Iiiiiik! – visította el magát a patkányúzó, s belekapaszkodott a tanár úrba. – Mondtam én! Ott jön! Jaj, Mamma mia, mamma mia!

A valóban jött. Zaj nélkül, némán, két izzó tüzes szem. Szinte a kénköszagot is érezni lehetett már, s még a jó tanár úr tarkóján két tüzes szem, és azt mondta: „Miau!”

– Phü...– sóhajtott föl a kövér, és leroskadt a szénára. – Egy macska. Ki hitte volna, hogy valaha is megörvendek egy macskának...

– Adja ide a lepedőjét! – mondta egy idő múlva a tanár úr.

– Minek az? – csodálkozott a kövér. – Magának is adtak egyet.

– De nekem mind a kettő kell.

– S nekem mi marad?

– A széna – felelte a tanár úr, és elkapva a lepedő csücskét, a sötétben kíméletlenül kihúzta a kövér alól –, alváshoz nem kell lepedő.

– Hát mihez kell? – akarta Ambrozio tudni.

– Kísértethez. Elfelejtette, miért vagyunk itt?

– Jaj, ne is mondja – nyöszörgött a kövér –, csak nem akarja igazán megfogni azt a kísértetet?

– Én igen.

– Mamma mia – sóhajtotta kétségbeesetten Ambrozio mester. – Majd viszek virágot a sírjára, uram. Ha ugyan lesz sírja... Olvastam valahol, hogy a kísértetek úgy viszik el az embert egészben a túlvilágra...

– Nagyon érdekes lehet – jegyezte meg szárazon Hanky, azzal hóna alatt a két lepedővel lemászott a létrán.

Az éjszaka sötét volt, de a keleti gerinc fölött már sárgulni kezdett egy kis folt. A hold nem lehetett messze. A csillagok dideregve szitálták az éjszaka hűvös harmatját, s bent a házban még mindig énekelték a zsoldárokat. A sárga lámpafény kinyúlt az ablakon, s hosszú, sápadt csíkot vont az udvar sötétjébe, éppen a kerek kút pereméig. Érdekes – gondolta a tanár úr – pontosan odáig ér a fény, ahol a kísértet szokott ülni. Mi lehet itt az összefüggés?

A csűr árnyékában állva gondolkozott ezen egy darabig. Aztán megkereste az eresz alá felakasztott, hosszú szénagereblyéket, s kiválasztotta a leghosszabbat. Majd rábogozta az egyik lepedő sarkát a gereblye fogaira, leült az épület sarkába és várt.

Lassan-lassan följött a hold. Először csak mint egy nagy, vörös tojás jelent meg az erdőgerinc borzas fáinak között, majd egyre magasabbra emelkedve, fehér fénnel hintette be a vidéket.

Lent a műúton egy gépkocsi haladt el nagyon lassan, hátsó lámpa nélkül. Átgördült a hídon, s eltűnt a meredek part mögött. Fényszórói megvilágították kis ideig a szemközti domboldalt, aztán hirtelen ez a fény is kialudt.

Csönd volt, csak a zsoldáréneklők álmos mormolása hallatszott ki a házból. Ambrozio mester szemére ott fent, a szénapadláson sehogyan sem akart leszállni az álom. Megpróbált ezerig számolni és vissza, de nem használt semmit. A szénapadlás is tele volt titokzatos neszekkel. Hol itt mozdult valami, hol ott.

– Huhuh! – szólalt meg hirtelen egy mély hang közvetlenül fölötte, s ettől egy pillanatra még a vér is megfagyott benne. Aztán suhanni kezdett valami nagy és láthatatlan, csapkodott s a következő pillanatban valami nagy, hideg és nyirkos zuhant Ambrozio mesterre a levegőből.

Egyetlen ugrással a létránál volt, s úgy csúszott le rajta, mint az olajozott réműlet. Vacogó fogakkal és félelemtől hörögve rohant a csűr ajtaja felé, amerre a holdfény derengését látta, s csak akkor vált tudattá benne, hogy az a hideg és nyirkos valami még mindig ott kapaszkodott a nyakában, és ide-oda mozgott.

– Mamma mia...! – nyögött föl a szerencsétlen, s majdnem leroskadt a földre, mert biztos volt, hogy a kísértet ül a nyakában. De egy ismerő csipogás hirtelen magához térített. Óvatosan odanyúlt a kezével... aztán megkönnyebbülten fölsóhajtott.

– Jónás, essék beléd a nagy maffia, de megijesztettél!

– Hu-huh! – szólalt meg a feje fölött a félelmetes mély hang, s nesztelen sötét szárnyakon egy óriási bagoly repült ki a csűr kapuján. Jónás, a kígyó, csipogva dugta el fejét gazdája hónaljában.

– Félsz, mi? – nevetett megkönnyebbülten Ambrozio, s már éppen fordulni akart, hogy visszatérjen a szénába, amikor tekintete a nyitott csűrkapun át a holdvilágos udvarra esett. Lába legyökerezett. A kút peremén ott ült egy zöldes, halotti fényben izzó csontvázalak, s koponyáját a kezében tartva felüvöltött hátborzongatóan:

– Uuuuu-huuuuuuu! Uuuuuu-huuuuuuu!

Mozdulni sem tudott a réműlettől. Csak állt, és meredten bámulta a borzalmas látványt. A kísértetiesen zöld csontváz már a harmadik üvöltésnél tartott, amikor egyszerre csak egy még rettenetesebb hang szólalt meg valahol a csűr sarkánál. Egy éles, hajmeresztő vihogás:

– Hihihihihhi! Hihihihihhi!

S a következő pillanatban egy hosszú, fehér kísértetalak jelent meg az udvaron, imbolygó ugrásokkal közeledve a csontváz felé. Legalább tíz méter magas volt, áttetszően fehér a

holdvilágban, s úgy hajladozott ide-oda, mintha párából lett volna. Ambrozio mester behunyta a szeméit, és nyögve leült a földre.

Amikor újra felnézett, a csontváz már ott szaladt lefele a dombon a feje nélkül, s a hosszú kísértet öles bakugrásokkal követte. Ez már több volt, mint amit Ambrozio mester kibírhatott volna. Felugrott a földről, két kézre markolta Jónást, egész testében reszketve rohanni kezdett a ház elé.

– Segítség! – üvöltötte. – Emberek, segítség!

Ugyanakkor a Pennsylvania Daily Press egyik kitűnő munkatársa vidáman füttyörészve vezette hazafelé kocsiját a kanyaró országúton. Kedvtelten gyönyörködött a holdvilágos táj szépségeiben, s éppen azon tűnődött, hogy manapság már semmi érdekes nem történik a világon, amikor egy kanyar mögött hirtelen és váratlan szembetalálta magát egy ész nélkül rohanó fejetlen csontvázzal.

A látvány olyan szörnyűséges volt, hogy az újságíró ijedtében teljes erejével rálépett a fékre, minek következtében a gépkocsi veszedelmesen farolni kezdett, majd nekiütődve a híd karfájának, megállt közvetlenül a mélység fölött.

De a fejetlen csontváz is megijedhetett, mert lerohant a híd alá, s amikor az újságíró verejtékes fővel kimászott a kocsijából, már ott szaladt a mély patakmederben az erdő felé.

– Ezt még csak meg sem írhatom, mert nem hiszi el senki – volt a megdöbben újságíró első gondolata, ahogy ott állt a hídon, és bámulva nézett a fejetlen csontváz után. A következő pillanatban azonban egy újabb alak kötötte le a figyelmét, mely hirtelen előtűnve a semmiből, ott állt a hold fényében fent a patak fölött, a meredek part tetején, fehéren, ide-oda hajladozva, kísértetiesen. S mikor a fejetlen csontváz alája ért, hirtelen csak élesen és hátborzongatóan elvisította magát, s aláugrott a mélységbe, egyenesen a csontvázra.

– Phü... – nyögött föl az újságíró a hídon, s mindkét kezével a korlátba fogódzott –, ha más mondaná, én se hinném el! Nem is lehet igaz. Velem lehet valami baj. Doktorhoz kell menjek...

Néhány pillanatra be is hunyta a szemét, hátha ettől elmúlik a lázas látomás. De amikor újra kinyitotta, a kísértet még mindég ott volt a patakmederben, ott ült a leterített csontvázon, majd lassan fölemelkedett, ide-oda mozgott, s végül meglendített valami hosszú botfélét, s lecsapott vele a csontvázra.

Puff – szólott az ütés a csendben –, puff – megint. S aztán a csontváz elkezdett sivalkodni, nagyon is emberi hangon.

– Jaj, ne üssön! Jaj, ne üssön! Én vagyok Sam Fink, a szomszéd! Jaj, jaj, jaj, ne üssön! Én vagyok Sam Fink!

A kísértet azonban szó nélkül tovább verte a visítózva hempergő csontvázat, míg csak el nem törött kezében a hosszú bot, ami egyébként gereblyenyél is lehetett volna. Ekkor aztán újra leült a nyöszörgő csontvázra, és ordítani kezdett:

– Zakariás, Nehémiás, Abdeás, Hézseás! Zakariás... tévedés, Ézsaiás! Nehémiás! Abdeás! Hézseás!

– Most meg a prófétákat hívja – csóválta meg a fejét az újságíró fent a hídon, azzal ő is aláereszkedett a patakmederbe, hogy közlőrlől nézze meg az eseményt.

Közlőrlől azonban korántsem volt olyan félelmetes a látvány.

A csontvázról kiderült, hogy nem egyéb, mint egy kis hegyes orrú emberke, fekete esőkabátban, s az esőkabátban valami foszforeszkáló festékekkel odamázolt csíkokkal. A kísértet pedig leegyszerűsödött egy hosszú, sovány, öregedő, szemüveges emberre, aki egy lepedőt viselt a nyakába akasztva.

– Mi történik itt? – kérdezte kíváncsian az újságíró.

– Csontváz-talanítás – felelte kimért hangon a lepedős.

– Maga kísértet? – érdeklődött az újságíró.

– Nem, kérem. Én magyar középiskolai tanár vagyok.

Az újságíró nyelt egyet.

– S az ott maga alatt?

– Az meghalt nyolcvan évvel ezelőtt, s róla nevezték el ezt a patakot – jött a felelet. Aztán újra ordítani kezdett.

– Ézsaiás! Nehémiás! Abdeás! Hózseás!

– Mért csak ezt a négy prófétát hívja? – kíváncsiskodott az újságíró, aki most már biztos volt benne, hogy bolonddal van dolga.

– A többi a Bibliában maradt – felelte a tanár úr. De már akkor jöttek is lefele a dombról az amishok, ki baltával, ki vasvillával, élükön Ézsaiással. Az öregember ott rázta kezében a kút mellett talált álarcot.

– A hamisságot rettenettel sújtja s Seregeknek Ura! – hirdette meg nagy szóval.

– Jaj, ne hagyják, hogy bántsanak...! – nyöszörögte a hegyes orrú a földön –, minden csontom összetört már!

– Akkor könnyítsen a lelkén, s valljon be mindent – javasolta a tanár úr.

És Fink Samu vallott, mint a karikacsapás. Elmondta, hogy régen készült már megvenni ezt a szomszédos birtokot, de mert Ézsaiás nem akarta eladni, hát így próbálta meg elijeszteni őket. Két álló hónapig minden éjszaka megjelent foszforos festékekkel bemázolt esőkabátjában, álarcot hol feltéve, hol a kezében tartva, s amikor sötét volt és nem lehetett látni a foszfort, akkor csak üvöltött.

Az amishok ott álltak félkörben, és hallgatták zord ábrázattal. Végül Ézsaiás kimondta az ítéletet.

– Az Úr kezében van a büntetés – jelentette ki zordul –, mi azonban Istennek tetsző cselekedetet végzünk, ha e bűnös ember lelkét megmosdatjuk a hitnek forrásvizében. Emelkedj térdedre, féreg, és imádkozz!

Az imádság, amit a pátriárka a hegyes orrú szájába rágott ott a holdfényes patakmederben, hosszú volt és cifra, de a botozástól megszelídült csontváz mondta utána hűségesen, az utolsó zsoldárt is, majd egyszerre megbicsaklotta magát.

– Én nem tudok énekelni – mondta duzzogva.

– Énekelj, pogány! – förmedt rá Ézsaiás.

– Mondom, hogy nem tudok. Sohasem énekeltem, még az iskolában sem.

– Énekelj az Úr dicsőségére! – harsogta a pátriárka, és felkapta a földről a kettétört gereblyenyelet. – Dicsérd az Úrnak hatalmát vidám énekkel, mert ha nem, úgy megsújtalak, tévelygő bűnös, te, hogy kilenc ördög sem győz leráncigálni a pokolba!

– Uram – könyörgött a szerencsétlen az újságíróhoz fordulva –, mentsen meg ezektől a gyilkosoktól...

– Énekelj! – üvöltötte Ézsaiás, és két kézre kapva fölemelte a törött gereblyenyelet. – Az Úr énnékem őriző pásztorom!

– Az Úr énnékem őriző pásztorom! – nyekeregte utána kappanhangon a megrettent fickó. Bár még véletlenül sem volt képes eltalálni a hangot, az öreg végigénekelte vele az egész zsoldárt. Az újságíró félrehúzódott egy bokor mögé, hogy kedvére kiröhöghesse magát.

– Most állj fel, te szerencsétlen, bűnös ember – mondta Ézsaiás, mikor a zsoldárvéget ért –, eridj a te házádba, és böjtölj meg, imádkozz, hogy legyen kegyelmes hozzád az Úr, s ne ítéljen arra, hogy halálad után valóban úgy kelljen járnod hontalan lélekként, mint ahogy azt bűnös szándékkal megjátszottad! Eredj békével!

A hegyes orrú nyögve feltápáskodott, s hátsó testrészét tapogatva keserűen szólt oda a tanár úrnak.

– Kedvem lenne följelenteni magát testi sértésért! – morogta. – Kicsoda maga tulajdonképpen, s hogyan keveredett bele ebbe az ügybe?

– Múlt éjszaka valaki meghúzta a vészféket – felelte a tanár úr barátságosan –, s egy Jónás nevű kígyó megkergetett egy Habakuk nevű békát. Így kerültem én ide, ha tudni akarja.

A hegyes orrú elképedve nézett reá.

– A vészféket? – dadogta. – Maga a vonaton volt?

– Igen. És lemaradtam róla.

– Oh – nyögött föl a pórul járt kísértet, és öklével néhányszor homlokon verte saját magát –, kellett nekem ez, kellett nekem ez? Csak azért, hogy megspóroljak magamnak két mérföld gyaloglást!

– Tán csak nem ön húzta meg a vészféket? – bámult rá a tanár úr.

– De én – felelte a fickó sóhajtva, azzal megfordult, s elkullogott sántikálva, a patak mentén.

– Minden bűn magában hordozza a büntetést – szólt utána a tanár úr oktatóan, de erre már nem is felelt a nyomorult.

Az újságírónak azonban úgy megtetszett az egész eset, hogy ott nyomban a kérdések özönét zúdította a jelenlévőkre. S mert az amishok csak kurtán felelgettek, s hamarosan ott is hagyták, végül is Ambrozio mester meg a tanár úr kellett megbirkózzanak a feleletekkel. Ambrozio mesterben azonban feltámadt a komédiás vér, és olyan cifra meséket hazudott össze a kísértetüzéssel kapcsolatban, hogy az újságíró nem győzte készíteni a jegyzeteket. Nagyobbára ez az oka annak, hogy az újságok annyira eltúlozták a történetet.

Hanky tanár úr a maga részéről megpróbálta tisztázni a helyzetet, s még azt is elárulta, hogy ő nem ugrott onnan fentről, eszébe se jutott volna ugrani. Mindössze megindult a lába alatt a föld, s így érkezett le a szerencsétlen csontváz-fickó nyakába. De persze az újságíró ezt nem hitte el. Az igazat mindig nehezen hiszik el az újságcsinálók.

Végül aztán fent a hídnál a szerencsétlen ember zseblámpájával véletlenül rávilágított az Ambrozio mester nyakában csüngő sálra, a amikor meglátta, hogy az nem sál, hanem egy kígyó, akkorát ugrott hátra, hogy fejét beverte a saját gépkocsijába.

Még magához sem térhetett jóformán, amikor a tanár úr zsebében megszólalt Habakuk.

– Ez mi? – ijedt meg az újságíró.

– Csak egy béka – felelte a tanár úr, és elővette a zsebéből Habakukot.

– Jó éjszakát! – morogta az újságíró, azzal beugrott a kocsijába, és otthagya őket a híd közepén.

Másnap reggel, miután Nehémiás suttyomban odacsempészte a tanár úrnak az ígért száz dollárt a kísértetüzésért, és Ambrozio mester is nyakába vette a madzagra kötött kígyóját – a madzagot még éjszaka kötötte reá, nehogy megszökhessen –, és már éppen azon voltak, hogy gyalogszerrel indulnak el az állomás fel, egyszerre csak megérkezett a seriff.

Ismerhette már jól az amishokat, mert a gépkocsiját lent hagyta az országúton, s úgy jött föl gyalog, egy nagydarab ember, hatalmas forgópisztollyal az övében.

– Melyikük bántalmazott tettelesen egy Sam Fink nevű egyént? – kérdezte szigorúan.

– Én vertem el gereblyenyéllel egy fejetlenül kísértő csontvázat – jelentkezett a tanár úr –, akiről később kiderült, hogy Fink a neve.

– Fink azt állítja – folytatta a seriff barátságtalanul –, hogy ő megmondta önnek a nevét, s ön annak ellenére tovább ütötte.

Igaz ez?

– Igaz – bólintotta Hanky.

– S miért verte tovább, ha már tudta, hogy kicsodát üt? – akarta tudni a seriff.

– Mert én elvből nem hiszek a gonosz lelkeknek, seriff úr – felelte Hanky Barnabás –, különösen az olyanoknak, melyek csontváz formájában zavarják az éjszaka nyugalma, és minden halandók bosszantására a fejükkel labdáznak. Hinne ön az ilyennek?

A seriff elvigyorodott, és megvakarta a fejét.

– Maga az a Hanky, akinek a vasúton maradt csomagjait az irodában őrzik? – kérdezte.

– Én vagyok.

– Akkor jöjjön, elviszem az állomásra. Munkaadója már végigtelefonálta a fél országot. Azt hittük, elveszett. S ez ki azzal a kitömött kígyóval?

– Ez Ben Ambrozio, a patkányűzés nagymestere – mutatta be a tanár úr a kövéret –, a kígyó pedig Jónás, és nincs még kitömve.

– Nincs? – csodálkozott a seriff. – Itt ölték meg?

Ebben a pillanatban Jónás fölemelte a fejét, és csipogni kezdett.

– Hiszen ez él! – hökkent meg a seriff.

– De csak azért, mert nem sikerült megfognia Habakukot – felelte a tanár úr és kivette zsebéből a békát.

A seriff nagyot sóhajtott.

– Nincs elég bolond az országban, még importálni is kell – mondta szomorúan.